

Zhodnocení šlechtitelského programu plemene velšský pony a kob za rok 2024

1. Cíl šlechtitelského programu:

Plemenná kniha velšských plemen pony a kob byla založena v r. 1901 ve Velké Británii společností Welsh Pony and Cob Society. Šlechtění velšských pony a kob v České republice vychází z obecně závazných právních předpisů ČR a řídí se pravidly mateřské plemenné knihy ve Velké Británii (The Welsh Stud Book) a dále dlouhodobým programem navrženým Radou plemenné knihy. Chovný cíl se zabezpečuje metodu čistokrevné plemenitby u sekcí A, B, C, D u nichž je plemenná kniha uzavřená. U sekce WPBR je plemenná kniha otevřená a pro zápis do PK je podmínkou přítomnost minimálně 12,5% podílu registrovaných velšských genů. Selektce se provádí na základě výběru, informací a výsledků hodnocení. U hřebců je kladen důraz na silnější selekční tlak. V současné době Rada PK pracuje na návrhu nového řádu plemenné knihy a ŠP, který navazuje na pravidla mateřské plemenné knihy, ale měl by přinést pro chov určité osvěžení s cílem zaměření na charakter a exteriér chovaných zvířat.

2. Stav populace plemene

V posledních několika letech došlo a stále dochází k nárůstu počtu koní evidovaných v PK velšských koní. Velký vliv má stále větší obliba tohoto plemene ve sportovní i rekreační činnosti a také větší počet chovatelů s více jedinci. Na začátku roku 2024 bylo v ÚEk evidováno 3815 koní velšských plemen. Na konci roku 2024 bylo evidováno 4071 koní, což je meziroční nárůst o 256 kusů. Největší nárůst jsme zaznamenali v roce 2022, kdy počet vzrostl o 883 koní.

Tab. č. 1

– Početní stavy koní dle pohlaví

Hřebci	135
Klisny	931
Ostatní	3005

Tab. č. 2

– Počty nově zařazených koní

Hřebci v chovu	8
Klisny v chovu	57

Tab. č. 3

– počty narozených koní

Hřebci	133
Klisny	123

Tabulka č. 1 a tabulka č. 2 ukazuje na početní stavy plemene velšský pony a kob v České republice v roce 2024. Z výše uvedených tabulek jasně vyplývá, že chovatelská základna plemene je velmi početná. V roce 2024 bylo 135 registrovaných hřebců všech sekcí, což je stav odpovídající minulým letem. Stabilní statistika je stále patrná u nově zapsaných jedinců. Tomu odpovídá i počet koní nově zapsaných do plemenitby, kterých bylo v loňském roce 65. Počet klisen také zaznamenal nárůst, je využíváno celkem 931 klisen. V loňském roce bylo do chovu registrováno 57 klisen. Stále platí, že klisny všech sekcí a hřebce sekcí A, B, C a D lze zapsat do základní plemenné knihy i na základě individuálního svodu u chovatele.

Stále vysoké jsou i počty nově narozených koní, které prezentuje tabulka č. 3. V roce 2023 bylo narozeno 256 hříbat celkem, z toho to 133 hřebců a 123 klisen. Jedná se o podobný počet jako v předchozím roce, kdy bylo narozených hříbat 260.

3. Počty zapsaných hřebců a klisen do PK

V roce 2024 bylo do plemenné knihy zařazeno 57 klisen a 10 hřebců. Chovatelé i v loňském roce hojně využívali zápisy tzv. „z domova“ pouze s inspektorem a díky tomu se rozšiřuje také chovatelská základna. Do akceleračního programu bylo zařazeno celkem 9 jedinců na základě exteriéru, sportovní výkonnosti, absolvování zkoušek výkonnosti, nebo výkonnosti či exteriéru potomstva. Cílem akceleračního programu je dosáhnout maximálního genetického pokroku především prostřednictvím těch klisen, které svojí fenotypovou kvalitou (exteriéru i ostatních rozhodujících vlastností), zaručují produkci kvalitních potomků ve smyslu platného šlechtitelského programu.

Klisy v oddílech PK:

HPK-AP – 137, HPK – 168, ZPK – 626

Klisy po VZ – 43

Hřebci v oddílech PK:

HPK-AP – 68, ZPK – 67

Hřebci po VZ – 17

4. Výsledky testování a posuzování

Zkoušky výkonnosti:

V roce 2024 se uskutečnily zkoušky výkonnosti ve spolupráci se svazem chovatelů ČSP a ASCHK, z.s. 6. 8. v Písku. Zkoušek se účastnili 3 koně. Všichni 3 se účastnili zkoušky pod sedlem a všichni uspěli. Průměrná známka byla 8,16 b.

Zkoušky výkonnosti nejsou u velšských plemen pony a kob povinností k zařazení do plemenitby. Jsou však jednou z možností k zařazení jedince do HPK a AP. ZV může klisna nebo hřebec absolvovat od 4 do 7let. Stále více majitelů koní se o zkoušky výkonnosti zajímá a počet koní, kteří absolvují ZV se zvyšuje.

Zhodnocení akceleračního programu:

Podmínky pro zařazení jedince do akceleračního programu zůstávají stejné jako v letech předešlých. Dochází ke zvyšování počtu koní, kteří absolvují výkonnostní zkoušky pod sedlem i v zápřeži a zvyšuje se nejen počet, ale také kvalita připravenosti koní. Ke zvyšování kvality koní i připravenosti dochází i v rámci mezinárodního šampionátu.

V loňském roce Rada PK poprvé oddělila zápis koní do PK od šampionátu a chovatelé měli možnost získat zařazení do AP na celostátním výběru hřebců a svodu klisen, který se konal 6. 4. v Hradištku u Sadské. Pro klisy byl vypsán ještě druhý termín na podzim 14. 9. v Tlumačově, bohužel tento svod musel být zrušen z důvodu celorepublikové povodňové situace. Chovatelům klisen, které byly řádně na tento termín svodu přihlášeny a budou v letošním roce již pětileté, bude umožněno výjimečně získat AP v náhradním termínu při celostátním svodu klisen v letošním roce.

Jak klisy tak hřebci měli možnost získat zařazení do AP také při výkonnostních zkouškách 6. 8. v Písku. Druhý vypsáný termín VZ 15. 9. v Tlumačově musel být také z důvodu povodní zrušen. Na celostátním svodu a výběru byla výborná účast, chovatelé byli spokojeni s novým systémem hlavně z důvodu zveřejnění konečného výsledku zařazení hned v den svodu. Rada PK se bude snažit tohoto systému držet i nadále. V rámci akceleračního programu se rada plemenné knihy snaží chovatele a majitele koní motivovat k absolvování zkoušek výkonnosti.

5. Prezentace plemene

Již tradičně svaz uděluje titul nejlepším mladým koním českého chovu, aby pozitivně motivoval chovatele. Letos byly tyto ceny udělovány na centrálním svodu 6. 4. v Hradištku. Nejlepší mladou klisnou z českého chovu pro rok 2024 se stala klisna sekce D – MISCHÉL GALANTHEA a Nejlepším mladým hřebcem z českého chovu hřebec sekce WPBR – LORD ROSARIO.

Největší akcí v roce 2024 byl Mezinárodní šampionát v Pardubicích 29. 6., dále se konaly výstavy na zámku Veltrusy, v Ostravě, Olomouci a Plasích. MŠ posuzoval pan Richard Miller z britského hřebčina Heniarth. Celkovým šampionem dne se stala klisna sekce D – TREVALLION S PRINCESS POLLY a celkovým vícešampionem klisna sekce A – CORSCARON WISPA. Na této výstavě byly uděleny též ceny pro nejlepší hříbě, nejlepšího mladého a nejlepšího dospělého z českého chovu také jako motivace českých chovatelů.

Členové ČSCHVK se pravidelně zúčastňují vrcholových akcí v zahraničí. V roce 2024 těchto akcí bylo hned několik. Ondřej Bláha, Anna Prouzová a Michaela Pešíková se se svými koňmi účastnili dvou výstav v sousedním Německu (Baden – Württemberg a Schau Regional Sachsen – Thüringen). Petr Radkovič předvedl úspěšně své hřebce na výstavě v Maďarském Kisbėru. Asi největší chovatelskou akcí v kontinentální Evropě byla 22. International Show, Peelbergen Equestrian Centre v Holandsku, kde náš svaz velice úspěšně reprezentoval Ondřej Bláha, jehož hřebček Oreon Alvin získal titul res. Šampion hříbat sekce D. Dále Českou Republiku reprezentovali paní Masopustová a pan Blažek v zápřeži a Olga Hoffmanová, Anna Otáhalová, Terezie Doušová a Mia Malinová v dětských třídách. Ve stejném termínu se členové RPK účastnili v Peelbergenu také prezenčního setkání zástupců plemenných knih s mateřskou plemennou knihou. A jako už samozřejmost považujeme účast zástupců předsednictva a RPK na on-line výroční schůzi WPCS a dalších on-line jednáních mezinárodního výboru mateřské PK.

6. Celkové zhodnocení naplňování šlechtitelského programu

Šlechtitelský program je nadále naplňován výběrem nejlepších klisen a hřebců do Akceleračního programu (AP) a Hlavní plemenné knihy (HPK). Stejně tak, jako pořádáním mezinárodního šampionátu s vysokou účastí a možností porovnat jednotlivé jedince s ostatními. Velmi pozitivní je také stále se zvyšující počet jedinců účastnících se výkonnostních zkoušek. Dalším pozitivním jevem je nárůst chovatelské základny a trvajících zájem o velšská plemena.

Fotografie z akcí 2024:

Zahraníční akce 2024:

